

havde gjort paa et andet Gebet, nemlig bringe Bestemmelserne til at være tidsvarende. Søvrigt skal jeg tilstaa, at jeg egentlig ikke veed, hvor den ærede Minister havde tænkt sig, at disse Penge skulde komme hen fra Sædegaardseierne, naar en Lov kom ud med en § 16 som den her foreliggende. Er det da virkelig den ærede Ministers Mening, at disse Sædegaardseiere skulle være aldeles fri for at yde denne Afgift for Fremtiden; det vilde jeg gjerne vide. Jeg skal imidlertid ikke opholde mig længere ved dette Spørgsmaal, og heller ikke ved Forslaget under Nr. 4, der nu er taget tilbage af det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds (S. A. Hansen). Det gav Anledning til en skarp Udtalelse mod mig af det ærede Medlem for Svendborg Amts 5te Valgkreds (Høgsbro); men der er et andet Forslag, som endnu foreligger til § 16, og jeg skal gjøre det ærede Medlem opmærksom paa, at han formodentlig har bemærket, at jeg har tiltraadt dette Forslag under Nr. 3, idet jeg fandt, at det var ønskeligt, at vedtage det, men jeg sagde kun, at betingelsesvis var det bedre at undgaa alle de Processer og Angivelser, som kunde opstaa af § 16, som den nu er, og dem maatte man søge at fjerne, naar vi vedtog det sidstnævnte Forslag, hvilket jeg stemmer for, eller ved at vedtage det Forslag af det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds, som nu er taget tilbage. Det forekommer mig at være en meget smuk Stilling at indtage overfor Præsterne og Menighedene og Folkekirken for en Mand som mig, der gjør den Paastand gjældende, at Rigsdagen ikke skal gribe ind i slige Forhold; jeg skal, som sagt, ikke opholde mig herved, men det ærede Medlem for Svendborg Amts 5te Valgkreds kom søvrigt med nogle Lærdomme om Præsternes Stilling i Folkekirken, som han vilde have skulde være saaledes, at de skulde kunne lære det Modsatte af, hvad Folkekirken maa fordre lært i Henhold til, hvad den skal være efter den evangelisk-lutheriske Lære; derom siger jeg, at det er nødvendigt, at Regjeringen paaser, at Sligt ikke finder Sted, og dersom det paavises nogetsteds at være Tilfældet, kan man fordre,

saafremt Folkekirken skal vedblive at beholde Understøttelsen fra Statens Side, at Saadant ikke mere finder Sted. Det er en Forfalskning af den Kontrakt, der er sket ved Grundloven, idet der deri staar, at det kun er „som saadan“, Folkekirken understøttes som evangelisk-lutherisk, og saasnart dette bortfalder, er Kontrakten brudt, saa behøver der ikke mere at gives Understøttelse til Folkekirken fra Statens Side. Jeg er forresten overtydet om, at det maa være en Feiltagelse af det ærede Medlem for Svendborg Amts 5te Valgkreds, at der skulde være Præster, som tillode sig og vedkjendte sig saadanne Afvigelser, som man kunde sigge staa i Modsetning til, hvad der fordres af Folkekirken, naar den vil have Understøttelse af Staten. Jeg tror ikke paa, at der eksisterer saadanne, før det bestemt angives, og er det Tilfældet, saa mener jeg, at den ærede Minister nok vil tage Forholdsregler derimod. Ja, jeg har udtalt mig noget varint om denne Sag, lægger jeg nu Mærke til; men dette maa ikke opfattes saaledes, som om jeg troede, at Ministeren havde overset sin Pligt i saa Henseende; jeg tror tvertimod, at det ikke maa se ud, som det ærede Medlem for Svendborg Amts 5te Valgkreds har anført. Søvrigt vil jeg svare det ærede Medlem, at det ikke er nogen Indblanding i de kirkelige Anliggender, naar man fordrer, at den Understøttelse, som gives, bliver de enkelte Menigheder tildel. Det er ligesom en Nødvendighed, dersom man vil opretholde de Betingelser, under hvilke man i Grundloven har indrømmet, at der skal gives Understøttelse fra Statens Side til Folkekirken. I den evangelisk-lutheriske Kirke, saaledes som den blev opfattet, da Grundloven blev given, vistes der en temmelig stor Tolerance, og det blev ogsaa, da Grundloven blev vedtagen, i høi Grad gjort gjældende fra flere Sider, at der maatte sørges for, at der ikke af fanatiske Præster skulde ske en Udelukkelse af Menigheden fra Folkekirken, og dersom man skulde komme til at se, at dette blev Tilfældet, maatte man forholdsvis fradrage Folkekirken Statsunderstøttelsen. Det er min Mening, at dersom der skulde opstaa Forhold som disse, at man af den enkelte Menighed udelukker et